

Tăng đường máu vì... thuốc

Tác Giả: BS.Nguyán Nam Phong

Thứ Bảy, 17 Tháng 12 Năm 2011 08:07

Dùng nhiều thuốc cùng lúc có thể làm gia tăng các tác dụng thuốc với nhau và làm gia tăng các tác dụng phụ của chúng. Một trong các tác dụng phụ đáng ngại là chúng có thể làm tăng đường máu, một biến chứng nghiêm trọng với người bệnh đái tháo đường...

Với đái tháo đường típ 2, người ta có thể sử dụng thuốc chống đái tháo đường để hạ đường máu. Và, trên thực tế người bệnh đái tháo đường típ 2 bệnh cùng lúc nhiều bệnh nên phải dùng nhiều thuốc nhiều loại thuốc. Song điều đáng quan tâm ở đây là dùng nhiều thuốc cùng lúc có thể làm gia tăng các tác dụng thuốc với nhau và làm gia tăng các tác dụng phụ của chúng, trong đó có làm tăng đường máu.

Các thuốc cần chú ý

Thuốc lợi tiểu thiazide

Một trong các lợi ích rõ ràng của thuốc là có thể làm hạ huyết áp một cách công hiệu. Nhưng bên cạnh đó, nó còn có một số tác dụng phụ trội khác mà nhiều khi chính vì có những tác dụng phụ trội này mà nó lại được ưa thích kết hợp trong điều trị. Song gần đây người ta nhận ra rằng, thiazide không phải là thuốc an toàn cho người đái tháo đường, do làm giảm khả năng dung nạp đường trên cả hai đối tượng: người bệnh thận và người bệnh.

Điều đó có nghĩa là đường mà chúng ta ăn vào không được hấp thụ, cả tồn tại trong máu rồi bị đào thải ra ngoài. Bệnh nhân nghiên cứu thận kê, người ta thấy có khoảng 30% số bệnh nhân tăng huyết áp có sử dụng thiazide trở nên “kháng” lợi với đường. Nếu có điều này thì có một lượng bệnh nhân nhận thấy số tiểu natri thành bệnh đái tháo đường và một tỷ lệ tiểu đường số bệnh nhân đái tháo đường típ 2 sẽ trở thành kháng trở.

Thuốc chẹn canxi

Thuốc chẹn canxi cũng là một thuốc phổ dụng trong các thuốc điều trị tăng huyết áp, điển hình như nifedipin, verapamin, diltiazem...

Vì bài tiết ra insulin phụ thuộc rất nhiều vào canxi nội bào. Nếu thiếu canxi thì insulin của tuyến tụy không được tiết ra đầy đủ, mặc dù tế bào tụy không thiếu năng lượng. Do đó mà thuốc chẹn canxi có thể làm cho tuyến giảm hàm lượng insulin của tiết và nhận thấy nó có thể làm tăng đái tháo đường. Thực tế, thuốc này đã được sử dụng như là một thuốc điều trị bệnh

Tăng đường máu vì... thuốc

Tác Giả: BS.Nguy&n Nam Phong
Thứ Bảy, 17 Tháng 12 Năm 2011 08:07

kh&i u t&y c&tăng ti&t insulin.

C&n ki&m tra đ&ng máu th&ng xuyên.

Thêm vào đó, m&t vài công trình nghiên c&u đã ch& ra r&ng, thuốc c&n canxi hoàn toàn có th& làm tăng n&ng đ& đ&ng máu trên ng&oi. Tác đ&ng có h&i trên h& chuy&n hoá đ&ng ph& thu&c r&t l&n vào li&u l&ng và lo&i thu&c đ&c kê đ&n. Nifedipin và verapamil là hai thuốc c&n ph&i l&u ý nh&t, m&c dù kh& năng tăng đ&ng máu ch&a đ&n ng&ng nguy hi&m.

Thu&c ch&ng viêm corticoid

Thu&c ch&ng viêm corticoid là m&t thuốc công hi&u m&nh trong tác đ&ng ch&ng viêm v&i c& th&. Tác đ&ng ch&ng viêm c&a nó m&nh đ&n n&i nó có th& b&t ho&t và ng&ng t&t c& m&i ph&n &ng viêm mà không quan tâm đó là do nguyên nhân gì và m&c đ& ra sao. Nó có tác đ&ng ngay t& li&u đ&u tiên và có th& duy trì tác đ&ng sau đó nhi&u ngày đ&ng đ&u tr&. Nh&ng s& &a thích c&a nó không đ& kh& năng đ& che h&t nh&ng nguy&t đ&m không th& b& qua.

M&t trong các nguy&t đ&m rõ r&t c&a nó là làm tăng n&ng đ& đ&ng máu. V&i m&t ng&oi bình th&ng không b& đ&i tháo đ&ng, n&u n&ng đ& đ&ng máu &ng&ng bình th&ng th&p, t&c là ng&ng 4,6mmol/l thì thuốc có th& làm tăng đ&ng máu lên t&n ng&ng gi&i h&n cao, th&m chí là sang h&n ng&ng b&nh lý, t&c là v&t xa giá tr& 6mmol/l. Nguy c& này l&i càng tr&m tr&ng &ng&oi đ&i tháo đ&ng. Ng&oi ta đã ch& ra r&ng, thuốc có th& làm tăng n&ng đ& đ&ng máu c&a ng&oi b&nh ngay c& khi đang dùng thuốc đ&u tr&. Nó có th& kéo dài th&i gian tăng đ&ng máu và trì hoãn l&i quá trình h&i ph&c.

Tác h&i này c&a thuốc đ&c gi&i thích theo m&t c& ch& đa chi&u. Th& nh&t, thuốc làm tăng phân hu& đ&ng trong gan và c& nên nó làm tăng đ&ng máu. Th& hai, thuốc làm gi&m ti&t insulin nên nó làm gi&m đáng k& ch&t này trong ti&n trình đ&u hoà đ&ng. Th& ba, thuốc có th& làm tăng đ& kháng v&i insulin c& tr&c receptor và sau receptor.

Vì nh&ng bi&n c& tai h&i ng&oi ta m&nh danh corticoid là nh&ng thuốc có tác đ&ng gây ra b&nh đ&i tháo đ&ng do thuốc. Các thuốc đ&n hình gây ra bi&n ch&ng này là hydrocortison, prednison và prednisolon.

Ba cách gi&m nguy c&

1. Cách t&t nh&t là tránh không dùng nh&ng thuốc đó n&u giá tr& đ&ng máu c&a ng&oi b&nh đang cao ho&c khó ki&m soát. Tuy nhiên, đ&u này là khó áp đ&ng vì m&t khi đã tính đ&n chuy&n dùng thuốc v&i nh&ng đ&i t&ng này thì g&n nh& là không có c& h&i “thoát” nên bi&n pháp này khó kh& thi.

2. Cách th& hai là l&a ch&n nh&ng thuốc cùng nhóm nh&ng ít tai h&i v&i giá tr& đ&ng máu h&n. Đây là m&t bi&n pháp đ&c cho là kh& thi vì m&i m&t nhóm thuốc có r&t nhi&u thuốc và chúng ta có th& cân nh&c đ&n nh&ng thuốc không ho&c ít làm &nh h&ng đ&n b&nh đ&i tháo đ&ng.

Tăng đường máu vì... thuốc

Tác Giả: BS.Nguy&n Nam Phong

Thứ Bảy, 17 Tháng 12 Năm 2011 08:07

3. Cách th& ba mà chúng ta có th& áp d&ng là dùng li&u th&p. Thông th& đ&ng nh&ng tác h&i v&i b&nh đ&i tháo đ&ng th& đ&ng liên quan đ&n li&u. Càng dùng li&u cao thì tác h&i gây ra v&i n&ng đ& đ&ng càng l&n. Th& nên ch& đ&nh dùng li&u nh& nh&t đ& đ&c khuy&n cáo. Nh&ng thu&c hormon giáp, thu&c ch&ng đ&ng kinh có th& áp d&ng bi&n pháp này.

M&t bi&n pháp mu&n thu& và lành m&nh nh&t làm th& nào đó gi&m đ& đ&c nguy c& m&c các b&nh ph&i h&p. Đi&u này s& giúp chúng ta không ph&i dùng nhi&u thu&c và không ph&i lo ng&i bi&n ch&ng đ&i tháo đ&ng.